

Nový pohled na kurděje, beri-beri a pelagru

written by Vladimír Bartoš | 6. 10. 2022

[Zdroj](#)

Jedná se o různé „nemoci“ způsobené „nedostatkem živin“?

Sebastien Powell

Přeložil: Vladimír Bartoš

3. července 2022

Kurděje

Kurděje jsou „nemocí“, jejíž počátky sahají až do starověku. Nejstarší zmínka o ní je zřejmě v [Ebersově papyru](#): „postava malého muže, který ukazuje na ústa a ze rtů mu vytéká krev, naznačuje krvácení dásní při této nemoci„. Nedávno [jsme se dozvěděli](#), že archeologové našli pozůstatky egyptského dítěte, které zřejmě „může být nejstarším případem této nemoci„.

Figure 2 Egyptian hieroglyphs believed to indicate scurvy

Pak je zajímavé, že až do období kolem [15./16. století](#) o „ní“ není mnoho zmínek; „v době velkých výzkumů mezi 16. a 18. stoletím se v dobové lékařské literatuře objevily četné zprávy o této nemoci„.

Jaké jsou příznaky kurdějí?

Obvykle se jako první vybaví onemocnění dásní („zánět dásní“) a kazivost/ztráta zubů. Mezi další příznaky patří krvácení do kůže, „velké plochy [červenomodrých až černých modřin](#)„, bolest na hrudi, rozmazané vidění, citlivost na světlo, krvácení do zažívacího traktu, bolesti hlavy a svalová slabost.

[V některých případech](#) může dojít k „akutní ochablé paralýze“ – což je zajímavé, že se uvádí jako charakteristický „znak“ „obrny“; „u čtyřletého chlapce byla hlášena náhlá neschopnost stát a chodit trvajícím 10 dní. Byla

diagnostikována akutní paralytická obrna ... Přehodnocení po týdnu ukázalo otok, ztluštění a citlivost levé stehenní kosti ... Rentgenový snímek vykazoval znaky kurdějí. Dítě dobře reagovalo na parenterální léčbu vitamínem C a do dvou týdnů obnovilo normální chůzi“.

Skorbut (kurděje) je prý způsoben nedostatkem kyseliny askorbové (vitaminu C). A právě proto prý byli postiženi zejména námořníci – čerstvé ovoce a zelenina nebyly snadno dostupné.

Pokud je nedostatek vitamínu C skutečně příčinou, pak se můžeme ptát; proč inuité nedostávají „kurděje“? [Podle některých názorů](#) je to proto, že syrové maso a ryby obsahují značné množství vitamínu C – i když [jiné zdroje](#) to zřejmě zpochybňují.

Ale za předpokladu, že čerstvé ryby jsou dobrým zdrojem vitamínu C, proč by naši námořníci neměli k tomuto zdroji přístup?

[V tomto videu](#) vypravěč tvrdí, že tehdejší objevitelé ryby nelovili, a to z několika důvodů. Prvním z nich je, že se zřejmě „báli“ jíst ryby. Svědectví námořníků shromáždil a analyzoval španělský historik [Pietro Martire d'Anghiera](#), který údajně uvedl, že „konzumace ryb ulovených na otevřeném moři způsobovala různé gastroenterologické a neurologické poruchy, které se mohly objevit jednu až šest hodin po jídle. I když člověk snědl malé porce, mohl pociťovat bolesti žaludku, bolesti hlavy, závratě, zvracení, průjem, pocity necitlivosti nebo brnění a v horších případech svalovou paralýzu, kóma a často i smrt.“.

Nepodařilo se mi najít primární zdroj tohoto materiálu, ale zdá se, že tyto příznaky odpovídají tomu, co nám bylo dříve řečeno o dítěti, které bylo mylně diagnostikováno jako „obrnou“ postižené.

Dále se dozvídáme, že to bylo proto, že některé ryby byly jedovaté, ale je zajímavé, že „ani námořníci, ani místní obyvatelé nedokázali určit, které ryby by mohly být nebezpečné pro jejich zdraví, protože se nejednalo o zcela nepoživatelný druh“. Jinými slovy, ryby samy o sobě jedovaté nebyly – ale některé byly vystaveny působení toxinu.

Dále si klade otázku; „jak se ale mohlo stát, že se čerstvé ryby staly nevhodnými ke konzumaci?“.

„Až do poloviny 20. století jsme na tuto otázku nenašli odpověď. V 18. a 19. století bylo na Kubě zaznamenáno mnoho případů otrav s podobnými příznaky. Lékaři předpokládali, že potíže způsobují měkkýši – španělsky „cigua“. A tak způsobily onemocnění „ciguatera“. A v roce 1961 se vědcům z havajské univerzity konečně podařilo jed identifikovat. Pojmenovali ho ‚ciguatoxin‘.“

Ciguatoxin je [zjevně](#) „nejčastěji hlášeným onemocněním způsobeným toxiny mořských plodů na světě“. Zajímavé je, že příznaky otravy „ciguatoxinem“ zřejmě napodobují příznaky různých jiných látek, včetně arsenu i organofosfátů; „pokud není podezření na požití arsenu, může být diagnóza

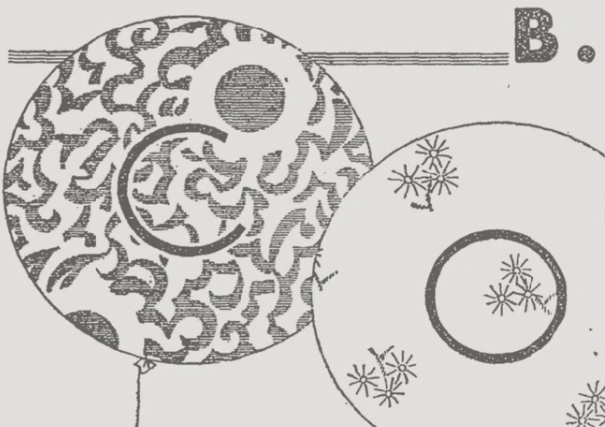
arsenové neuropatie přehlédnuta a CFP může být diagnostikována chybně.“

A konečně se dozvídáme, že rybolov „narušoval přidělené bojové úkoly“ – rybolov byl v podstatě příliš zatěžující z hlediska času a úsilí – zejména proto, že lodě mohly za týden překonat vzdálenost 700 mil a mohly „snadno dosáhnout svého cíle“. Kolumbovi skutečně „jen“ trvalo 36 dní, než [přeplul Atlantik](#).

Pokud tomu tak skutečně je, jak je možné, že se za tak krátkou dobu vyvinulo onemocnění jako „kurděje“ – když [nám bylo řečeno](#), že „kurděje jsou způsobeny tím, že ve stravě není dostatek vitamínu C po dobu **nejméně 3 měsíců**,“?

Co jiného než strava tedy mohlo naše námořníky ovlivnit? Následující výstřižky z New York Times nutí k zamyšlení.

THE NEW YORK TIMES

<h3>KREUGER WAS 'FINE,' SAYS WOMAN FRIEND</h3>	<h3>300 French Sailors Poisoned By Arsenic in Wine Rations</h3>	<h3>SOVIET COLLECTIVES SHOW INCOME RISE</h3>	<p>comes of collective farms, now posing more than 60 per cent entire cultivated area in the Union, nearly doubled those of and greatly exceeded the earned individual peasants, or those have not yet been attracted to communal form of agriculture.</p> <p>Total distribution of income 1931 has not yet been completed among the 15,000,000 peasant holds making up the collective population, but they have proceeded sufficiently far to demonstrate according to government figures the collective farmer's material condition is much better than that of his "hold-out" brother.</p> <p>No Mention of Shortages</p> <p>The statement, which gives only for certain collective farms does not estimate probable earnings or compare with the preceding year, also neglects mention of the great difficulties encountered in supplying farmers sufficient quantities of manufactured goods, such as shoes, clothing, and other necessities.</p> <p>This point must be considered.</p>
<p>Mme. Eberth, Who Knew Him 20 Years in Stockholm, Lays His Downfall to Others.</p>	<p>Special Cable to THE NEW YORK TIMES.</p> <p>PARIS, April 23.—Three hundred cases of poisoning among officers and crews of steamers of two French companies plying from Havre have been traced by medical experts to arsenic contained in wines distributed as ship rations.</p> <p>For three months sailors had been reported ill in French and foreign ports and twelve cases now in a Havre hospital are serious. Analysis of the wine caused the companies' officials to send radiograms to all ships at sea to cease the wine ration and an inquiry has resulted in legal action against unknown persons.</p> <p>The wine, furnished by a local company, was purchased in Spain. Experts state that arsenic may be traced to the use of poison to combat blight on the vines or that arsenic may have been introduced into the wines to diminish acidity.</p>	<p>1931 Earnings Nearly Twice as High as 1930 and Far Above Individual Returns.</p>	
<p>HE WILLED HER \$125,000</p>	<p>Unconcernedly Improvised on Her Piano After Forging Millions of Dollars in Italian Bonds.</p>	<p>MACHINERY AIDS OUTPUT</p>	
<p>Special Cable to THE NEW YORK TIMES.</p> <p>STOCKHOLM, April 23.—Ivar Kreuger, the Swedish industrialist who committed suicide in Paris recently, still remains "a fine and noble personality" to Mme. Ingeborg Eberth, whom he had known over a period of twenty years and to whom he willed \$125,000 just before his death.</p> <p>Mme. Eberth was interviewed for the first time today in her home on the top floor of the same apartment building in which Kreuger had lived.</p> <p>She used to receive Kreuger in her luxurious, though somewhat overfurnished, apartment, with its deep chairs, dark silk hangings and softly shaded lamps.</p> <p>Once, on his way to visit her, Kreuger stopped at a printer's to order the forging of millions of dollars in Italian treasury bonds, but a few minutes later he was improvising on the Eberths' grand piano.</p> <p>"Nobody knows more about Kreuger than I do," said Madame Eberth, who is full of charm, with smiling, but sometimes enigmatic, eyes. "I am the person who was with him the most—more than his own family, he often told me—but I never had an inkling of what was coming."</p> <p>"The last time I saw him," she</p>	<h3>ITALY WITHHOLDING NEW NAVY PROGRAM</h3>	<p>But Shortage of Goods Still Prevents Farmers From Putting All Their Money to Use.</p>	
	<p>Continued From Page One.</p> <p>they were so tired of bad news that it was not news any longer.</p> <p>Mr. MacDonald, who was the principal guest, said:</p> <p>"We have come to this conference to reduce armaments, not merely for the purpose of national economy, but for the purpose of world peace. We believe that progressive disarmament will not only relieve the burdens now pressing so heavily on our backs but</p>	<p>MOSCOW, April 23 (AP).—The government has announced that 1931 in-</p>	

[Zdroj:](#)

<p>Page 20 joy best Page 20 ght over Page 20 cash re- Page 20 s record Page 20 the city Page 21 ixed on Page 22 es gain, Page 22 futures Page 23 up 0.1 Page 25 Page .....22 .....22 Town.22 ounter.19 hts ...21 Sales...21</p> <p>queez in Page 17 ch. State Page 17 football Page 17 nd drills Page 17 delegate, Page 17 ng work Page 17 djourned Page 17</p>	<p>forces on the German stronghold of Dieppe in northern France, Colonel Stacey writes:</p> <p>Other Marked Differences</p> <p>"There were too many cooks and this probably had much to do with spoiling the broth." The Canadians suffered 2,754 casualties out of a force of 4,963 men in the raid.</p> <p>Although the Canadians provided the main force for the test attack on the enemy occupied continent, the army historian writes that Gen. H. D. G. Crerar, commander of the First Canadians Corps, had to insist that he be allowed to follow the raid's progress at Field Marshal Viscount Montgomery's headquarters outside London.</p> <p>The new history also goes into the 1941 expedition to Hong Kong, which resulted in the loss of the Royal Rifles of Canada and the Winnipeg Grenadiers. The Far Eastern situation of 1941 had been completely misjudged by the British, the history says.</p> <p>"We can see today that the decision to reinforce Hong Kong was a mistake," Colonel Stacey writes. "The idea that the arrival of two Canadian battalions in the Far East could exercise an important deterrent effect upon Japan was shown up, in the event, as an egregious absurdity."</p> <p>India to Buy Soviet Coal Drills Special to The New York Times. NEW DELHI, India, Dec. 23—India will purchase from the So-</p>	<p>neck with the Moslem Teachers party in third place and the Communists in fourth.</p> <p>POISON WINE FELS 11</p> <p>French Woman Said to Have Put Arsenic in Vats</p> <p>ALBI, France, Dec. 23 (Reuters)—Police authorities said today that a 62-year-old woman had put an arsenic compound in the family wine vats to poison her son-in-law. As a result, eleven persons were made ill, the police added.</p> <p>The victims included the woman's daughter, her three grandchildren, aged between 3 and 6, and six farm workers. All of them recovered, except the son-in-law, Marius Maurel, 27 years old, who was left half-paralyzed and able to walk only with crutches.</p> <p>The police said the grandmother, Lucie Mazars, had confessed to poisoning five wine vats in the farm cellar nine months ago after quarrels at the Maurels' farm near here.</p> <p>She faces a charge of administering poison with intent to kill. The offense carries a maximum punishment of death.</p> <p>SAAR COALITION PLEDGED</p> <p>Ney Expected to Include Others Favoring Union With Bonn</p> <p>SAARBRUECKEN, the Saar, Dec. 23 (AP)—Hubert Ney, chairman of the Saar Christian Dem-</p>	<p>address the Greeks tomorrow. Nicosia is out of bounds to all British service personnel and families until after Christmas.</p> <p>POLAND FOLLOWS SOVIET</p> <p>Adopts Penal Code Increasing Punishment for Delinquents</p> <p>VIENNA, Austria, Dec. 23 (AP)—Poland has drafted a new penal code increasing penalties on bribe-takers, saboteurs and juvenile delinquents, according to Warsaw newspapers received here today.</p> <p>The new code is patterned after that of the Soviet Union, which also is fighting juvenile delinquency and other problems of public morals. Moscow's other European satellites also have revised their penal codes accordingly.</p> <p>The new Polish code provides the death penalty for only treason and murder. Life imprisonment is virtually abandoned in favor of a 25-year maximum sentence.</p> <p>A new penalty is "regeneration in freedom" which provides that a convicted person may remain in his home and his job but pay penalties with longer work hours and reduced pay up to 25 per cent. Thus the state retains his labor.</p> <p>Australia Eases Immigration</p> <p>TOKYO, Dec. 23 (AP)—The Foreign Ministry announced today that Australia had relaxed restrictions on entry and residence</p>
---	--	--	---

Zdroj:

[Dozvídáme se](#), že arzen se při výrobě vína používal nebo dlouho používal; „byl nejběžnější formou pesticidu až do [druhé světové války]“. A pak [je také zajímavé](#), že „v počátcích plachetnic se k nátěrům lodních trupů používalo vápno a později arzen, dokud moderní chemický průmysl nevyvinul účinné protihnilobné nátěry využívající kovové sloučeniny“.

Vraťme se k příznakům – vzpomínáte si, jak by se mohlo zdát, že „kurděje“ mohou někdy „napodobovat obrnu“? Nuže, [ukázalo se](#), že příznaky otravy arzenem někdy „napodobují“ příznaky „kurdějí“; „vyšší úroveň expozice arzenem byla pozitivně spojena se zvýšeným výskytem arzenových lézí dásní a jazyka“.

Dokonce i příznaky „červenomodré až černé modřiny“ byly [zdokumentovány](#) u jedinců vystavených arzenem, u nichž nebyl zjištěn nedostatek vitamínu C; „je popsán případ akutní purpury hemorrhagica, která se rozvinula po sedmi injekcích neoarsfenaminu ... nebyl zjištěn nedostatek kyseliny askorbové“.

Kredit: Wellcome Trust (<https://wellcomecollection.org/works/jbptxrvq/items>)

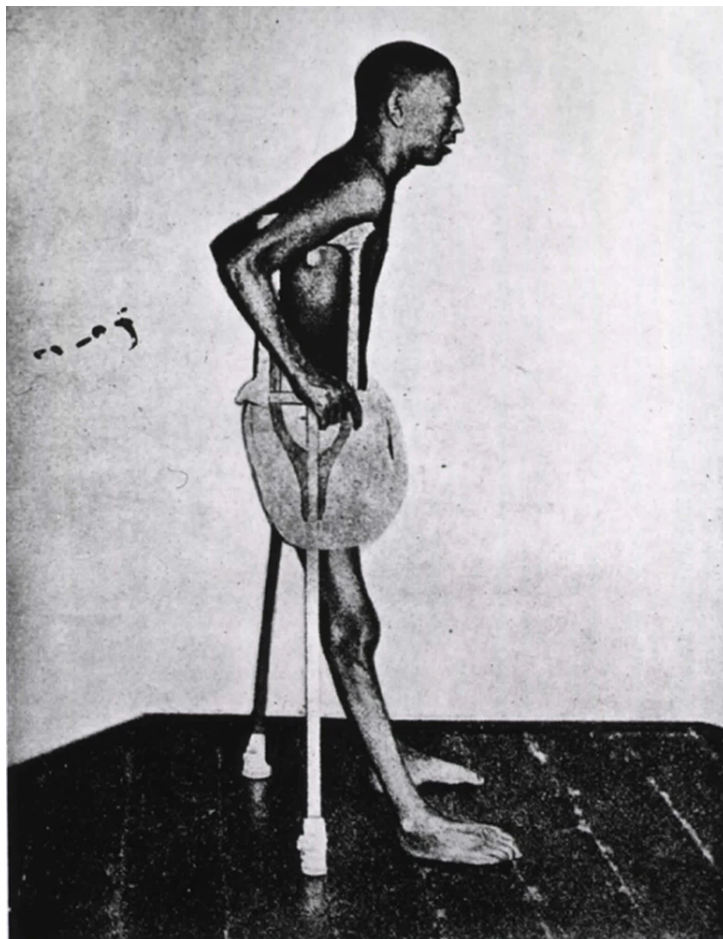
Proč by s tím tedy měl mít vitamin C něco společného? [Zdá se](#), že existují „silné důkazy“, které ukazují, že vitaminy C a E poskytují ochranu před „hematotoxicitou a hepatotoxicitou u dospělých samců potkanů způsobenou chronickou expozicí arsenu“.

To by pak mohlo vysvětlovat, proč někteří onemocněli, a jiní ne – skutečně se [zde](#) dozvídáme, že „pochoutky jako sušené ovoce byly vyhrazeny pro nejvyšší šarže a ukázaly se jako životně důležité pro zachování jejich zdraví“.

Sušené ovoce obsahuje velké množství vitamínu C a „vrchní velitelé“ obvykle trávili čas buď na palubě, nebo ve svých kajutách – daleko od trupu lodi.

Beri-beri

Beri-beri je údajně způsobena nedostatkem thiaminu (vitaminu B1) (vlevo). A ještě jednou nacházíme zvláštní podobnost s „obrnou“ (vpravo).

[Dozvídáme se](#), že „první pandemie, vyvolaná beri-beri, byla způsobena průmyslovou revolucí, která změnila nutriční složení rýže“, a že „první podstatná anglická zpráva o beri-beri byla učiněna na Cejlonu na přelomu 90. let 17. a 19. století“.

[Uvádí se také](#), že se „v mnohém podobá“ „kurdějím na lodích“ – „mezi základní příznaky beriberi, jak je chápal Malcolmson, patřila necitlivost, ochrnutí dolních končetin, otoky a vodnatelnost“. A opět se zdá, že se jedná o stejné příznaky, jaké byly popsány v případech „obrny“ a otravy arzenem.

Pokud jde o arzen, v [jednom článku](#) se píše: „případy otravy arzenem, které se vyskytly v Chesteru, viděl jeden z nás (R. R.), který byl tak ohromen jejich podobností s případy beri-beri, které viděl na Východě ...“.

[Další z nich](#) vypráví následující: „Newall a Prytherch poukázali na podobnost případů periferní neuritidy v Chesteru s beri-beri a Reynolds prokázal, že manchesterská epidemie byla způsobena chronickou otravou arzenem ... proto je velmi pravděpodobné, že penangská beri-beri je arzeniková, zvláště když víme, že tamní lidé pracují z velké části v cínových manufakturách a přicházejí do těsného styku s arzenem.“

Co má tedy vitamín B1 společného? [Zjevně](#) „vyšší příjem některých vitaminů skupiny B může zvýšit vylučování arsenu z těla“.

Pellagra

Příčinou pelagry je údajně nedostatek niacinu (vitaminu B3). Mezi příznaky

patří zánět kůže, průjem, demence a vředy v ústech. Ta je [zřejmě](#) novější; „poprvé ji mezi španělskými rolníky identifikoval Don Gaspar Casal v roce 1735“.

Poté jsem našel [dopis](#) publikovaný v BMJ v roce 1901 s názvem „Arsenic Poisoning and Pellagra“, kde autor píše; „...je nepravděpodobné, že by takový jed sám o sobě mohl vysvětlit toto onemocnění, nicméně působením v kombinaci s arzenem a alkoholem by souhrnný účinek mohl být dostatečným vysvětlením.“.

[Dále se dozvídáme](#), že historicky se „pelagra“ (stejně jako mnoho jiných „nemocí“) „lécila“ – hádáte správně – arzenem. Pozoruhodné jsou „vedlejší účinky“ této léčby: „výskyt herpetické erupce na krku, hojné slinění, nechutenství, zvracení, průjem, bušení srdce, mdloby, pálení v hltanu a žaludku, bolesti hlavy, velká svalová slabost a zánět průdušek.“

Když jsem hledal moderní příklady „pelagry“, našel jsem [tuto kazuistiku](#) – kde se zmiňují takzvané „pelagrové rukavice“ („hyperkeratóza“) – které jsou [údajně také](#) způsobeny otravou arzenem.

Jaký význam má tedy vitamin B3? Inu, [evidentně](#) „zvyšuje opravu poškození DNA způsobeného arzenem a ultrafialovým zářením v keratinocytech HaCaT“.

Shrnutí a podtrženo

Zdá se, že tyto „nemoci“ – údajně odlišné – nejsou zcela odlišné. A příběh o „nedostatku výživy“, který nám byl vyprávěn, se zdá být opět založen na chybné logice.

Jakékoli „nutriční nedostatky“ jsou pravděpodobně důsledkem otravy, nikoli její příčinou. Tyto nedostatky pak vedou k horším příznakům – uveďme jeden příklad; zjistili jsme, že v případě [nedostatku vitamínu E a otravy olovem](#); „jejich vzájemné působení vyvolává u potkanů anémii, která je závažnější než anémie způsobená kteroukoli z těchto léčebných metod samostatně“.

Prakticky vše, co nám „lékařský establishment“ říká o „nemocech“ – se zdá být zaměřeno na to, abychom si neuvědomili, že tyto „nemoci“ nejsou „odlišné“ a že jsou zřejmě vždy způsobeny otravou toho či onoho druhu – nikoliv „patogenními mikroby“ a nikoliv „nedostatky ve výživě“.

Poznámka:

Poté, co jsem dopsal tento článek, mi někdo poslal [tento článek](#), který se zabývá „kurdějemi“. Autor v něm uvádí podobné postřehy jako já výše, ale poskytuje i další informace, které podle mého názoru stojí za přečtení.
